

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

СЕКТОР ЗА НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА НАДЗОР НАД ДЕЛАТНОШЋУ
ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА

**СЕКТОР ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ
ФОНДОВА У СРБИЈИ**

Извештај за прво тромесечје 2018. године

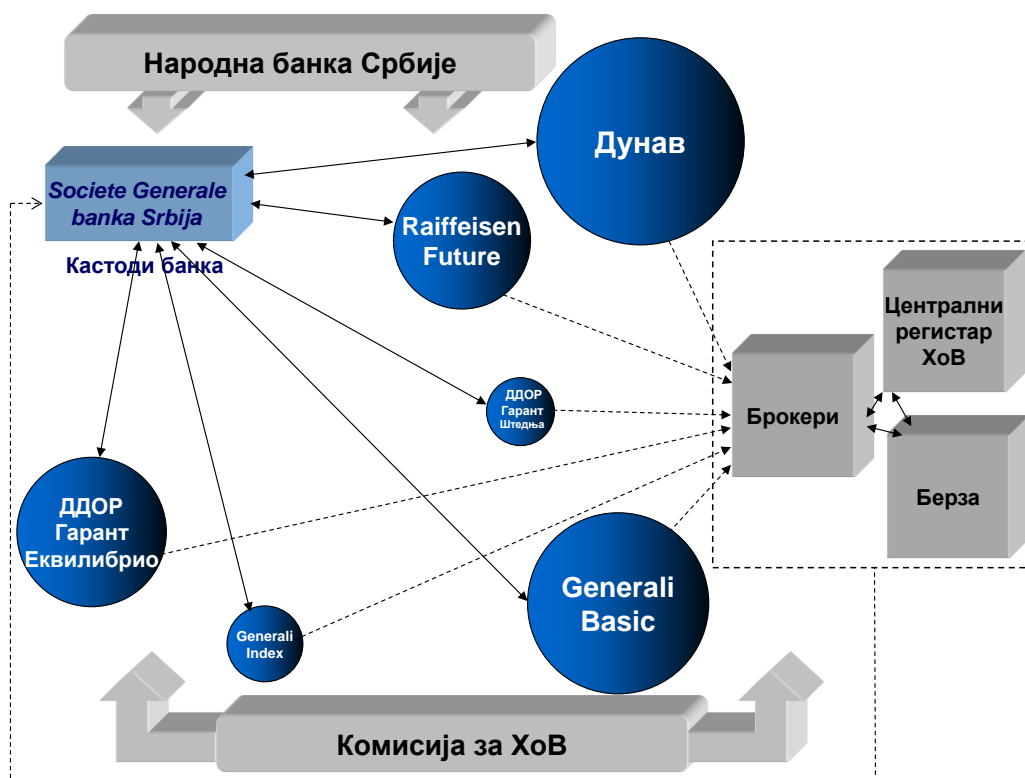
Садржај:

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова	3
2. Нето имовина добровољних пензијских фондова	4
3. Структура имовине добровољних пензијских фондова.....	5
4. Принос од улагања	6
5. Накнаде друштава за управљање	10
6. Обим трговања хартијама од вредности.....	11
7. Трансакциони трошкови	11
8. Број и структура корисника	12
9. Уплате, исплате и пренос средстава.....	14

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На тржишту добровољних пензијских фондова на крају првог тромесечја 2018. године пословала су четири друштва за управљање, која су управљала имовином седам добровољних пензијских фондова, једна кастоди банка и пет банака посредника¹.

Слика: Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На крају првог тромесечја 2018. године, у друштвима за управљање било је запослено 120 лица. Број запослених је мањи за 5 него претходног тромесечја.

Народна банка Србије, на основу положеног стручног испита и испуњених осталих потребних услова, издаје дозволу за обављање послова информисања о пословању добровољних пензијских фондова. До краја првог тромесечја 2018. године издато је укупно 749 дозвола за обављање послова агента продаје.

Друштва за управљање и банке посредници ангажују агенте продаје. На крају првог тромесечја 2018. године, друштва за управљање ангажовала су 86 лица, а банке посредници 437 лица.

¹ Raiffeisen banka a.d. Beograd, Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, NLB banka a.d. Beograd, Addiko Bank a.d. Beograd и Sberbank a.d. Beograd.

2. Нето имовина добровољних пензијских фондова

Нето имовина фондова на крају првог тромесечја 2018. године износила је 37,1 милијарду динара. У првом тромесечју нето имовина је порасла за 2,6%. На промену вредности нето имовине утичу нето уплате²

На крају првог тромесечја 2018. године нето имовина износила је 37,1 милијарду динара.

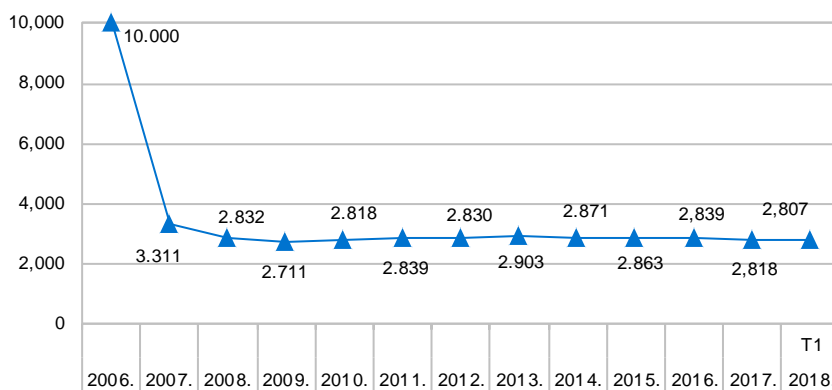
средстава у фондове, исплате средстава из фондова и добит коју фондови остварују од улагања. У првом тромесечју 2018. године укупне уплате износиле су 821,1 милион динара, чланови су повукли 330 милиона динара, док је добит од улагања износила 470,4 милиона динара.

Нето имовина у сектору на крају периода (у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
3,1	4,6	7,2	9,9	12,5	16,0	19,7	23,6	28,9	32,8	36,2	37,1

Извор: Народна банка Србије.

Концентрација у сектору на крају периода (Херфиндал–Хиршманов индекс)

Извор: Народна банка Србије.

Тржишна концентрација у сектору³ на крају првог тромесечја 2018. године, мерена Херфиндал–Хиршмановим индексом, износила је 2.807 поена, што указује на високу концентрацију на тржишту добровољних пензијских фондова.

Уколико се фондови класификују по групама према висини нето имовине фонда у односу на висину нето имовине сектора, у групама „велики” и „средњи”

² Нето уплате су укупне уплате умањене за накнаду приликом уплате.

³ Посматрано према учешћу у укупној нето имовини.

налазе се по два фонда, који заједно остварују тржишно учешће од 95%, док највећи фонд има удео од око 41%.

Број фондова у групама подељеним према тржишном учешћу (у јединицама)

Учешће у нето имовини (у %)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
												T1
Велики (20 и више)	3	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Средњи (5–19,99)	-	2	3	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Мали (0–4,99)	4	6	5	4	5	5	2	2	3	3	3	3

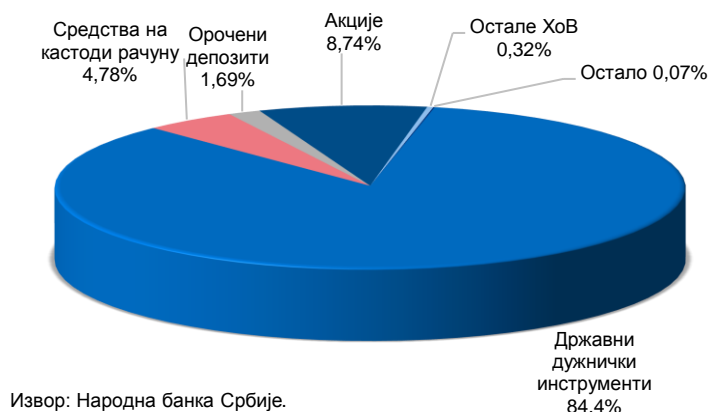
Извор: Народна банка Србије.

3. Структура имовине добровољних пензијских фондова

На крају првог тромесечја 2018. године структура улагања имовине фондова није знатније измењена. Највећи удео имале су државне обвезнице, које су чиниле 84,4% укупне имовине. Средства на кастоди рачунима и орочени депозити банака чинили су 6,5%, а акције 8,7% укупне имовине фондова и остале ХоВ 0,3% (обвезница Европске банке за обнову и развој). Улагање у инвестиционе јединице отворених инвестиционих фондова и потраживања чине класу *Остало*, која је износила 0,07%.

Највише средстава уложено је у државне дужничке инструменте – 84,4%.

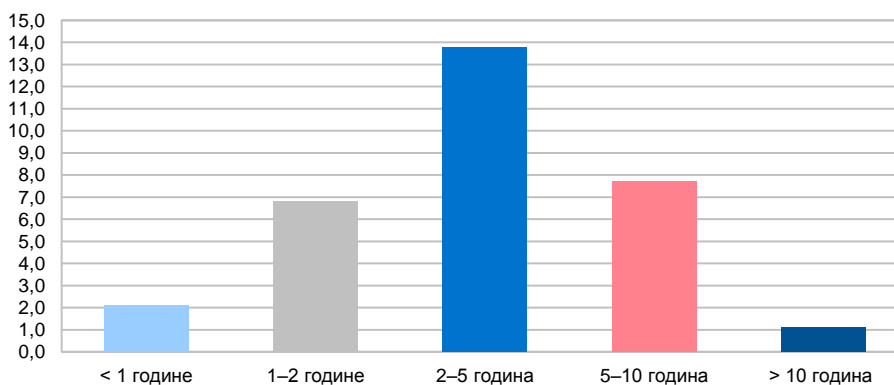
Структура укупне имовине фондова

На крају првог тромесечја 2018. године, 6,7% државних дужничких инструмената имало је рок доспећа до годину дана, 21,2% од једне до две године, 44,1% од две до пет година, 24,6% од пет до десет година и 3,4% преко десет година.

Просечна рочност средстава⁴ уложених у државне дужничке инструменте је четири године.

Рочна структура улагања у државне дужничке инструменте
(у млрд RSD)

У домаћој валути, на крају првог тромесечја 2018. године, налазило се 85,6% укупне имовине, а у иностраној валути 14,4% укупне имовине (у еврима и доларима).

4. Принос од улагања

На крају првог тромесечја 2018. године *FONDex*⁵ је достигао вредност од 2.748,68⁶. Пораст *FONDex*-а представља пондерисани просек приноса свих фондова, и у првом тромесечју 2018. године износио је 1,3%, а за последњу годину дана 5,4%. Принос *FONDex*-а од почетка пословања⁷ износио је 9,3%.

Имајући у виду структуру улагања имовине фонда, закључујемо да на принос утичу: промена криве приноса на државне дужничке инструменте⁸, промена вредности акција, висина референтне каматне стопе, висине каматних стопа банака и промене курса динара према еврима и доларима.

На примарном тржишту дужничких државних инструмената, број емисија је већи него у четвртном тромесечју 2017. године.

⁴ Рочност инструмената пондерисана њиховим уделом у укупним улагањима у државне дужничке инструменте.

⁵ *FONDex* је индекс који представља кретање вредности инвестиционих јединица свих добровољних пензијских фондова на тржишту.

⁶ На дан када је први добровољни пензијски фонд почео с радом, 15. новембра 2006. године, почетна вредност *FONDex*-а износила је 1.000.

⁷ Годишња стопа.

⁸ Пад каматне стопе утиче на раст цене дужничких инструмената, и обрнуто. Цене инструмената дуже рочности осетљивије су на промене каматних стопа.

Укупна тржишна вредност емисија дугорочних државних инструмената изражених у динарима у првом тромесечју 2018. године износила је 159,7 милијарди динара. Емитоване су хартије од вредности следеће рочности: трогодишње (25,3 милијарде динара) по стопи 3,8%, петогодишње (57,7 милијарди динара) по стопи 4,2% и десетогодишње (76,7 милијарди динара) по стопи од 5,2%.

Тржишна вредност емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности
(у млрд RSD)

Рок доспећа	T12017.	T2 2017.	T3 2017.	T4 2017.	T12018.
3м	-	-	-	-	-
6м	0.8	-	-	-	-
12м	1.7	-	-	-	-
18м	-	-	-	-	-
24м	24.5	23.1	-	11.5	-
36м	-	37.4	33.6	15.2	25.3
60м	-	-	-	-	57.7
84м	-	-	-	20.8	-
120м	0.8	-	-	-	76.7
Укупно	27.1	60.5	33.6	47.5	159.7

Извор: Министарство финансија.

Извршне стопе емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности

Рок доспећа	T12017.	T2 2017.	T3 2017.	T42017.	T12018.
3м	-	-	-	-	-
6м	2.6%	-	-	-	-
12м	3.5%	-	-	-	-
18м	-	-	-	-	-
24м	4.7%	4.7%	-	4.1%	-
36м	-	5.0%	4.8%	4.3%	3.8%
60м	-	-	-	-	4.2%
84м	-	-	-	5.0%	-
120м	4.0%	-	-	-	5.2%

Извор: Министарство финансија.

У првом тромесечју 2018. године, државни дужнички инструменти изражени у еврима емитовани су у укупној вредности од 372,3 милиона евра, и то: једногодишњи (48,8 милиона евра) са стопом од 0,5%, двогодишњи (38,8 милиона евра) са стопом од 1%, трогодишњи (100,3 милиона евра) са стопом од 1,2%, петогодишњи (97,5 милиона евра) са стопом од 1,9% и десетогодишњи (86,9 милиона евра) са стопом од 3,5%.

Тржишна вредност државних дужничких инструмената емитованих у еврима, по рочности

(у млн EUR)

Рок доспећа	T4 2016.	T12017.	T2 2017.	T3 2017.	T4 2017.	T12018.
12м	49.6	52.7	59.7	24.9	49.8	48.8
24м	74.0	71.4	49.6	35.2	-	38.8
36м	44.2	92.8	90.0	49.5	74.7	100.3
60м	-	97.6	99.1	73.8	49.7	97.5
84м	-	-	-	-	-	-
120м	-	-	-	17.9	-	86.9
180м	71.3	-	-	50.0	-	-
Укупно	239.1	314.6	298.4	251.3	174.1	372.3

Извор: Министарство финансија.

Извршне стопе државних дужничких инструмената емитованих у еврима, по рочности

Рок доспећа	T4 2016.	T12017.	T2 2017.	T3 2017.	T4 2017.	T12018.
12м	0.8%	0.7%	0.6%	0.6%	0.5%	0.5%
24м	1%	1%	10%	10%	-	10%
36м	17%	19%	19%	19%	15%	12%
60м	-	2.7%	2.7%	2.6%	2.4%	1.9%
84м	-	-	-	-	-	-
120м	-	-	-	4.0%	-	3.5%
180м	4.2%	-	-	4.2%	-	-

Извор: Министарство финансија.

На Београдској берзи, током првог тромесечја 2018. године, цена акција је опала за 2,2%, мерено индексом *BELEX15*⁹ (вредност индекса на крају марта била је 742,77). Индекс је за последњу годину дана порастао за 1,4%.

Референтна каматна стопа на крају марта 2018. године износила је 3,25%. Ниво каматних стопа које фондови остварују на средства у динарима на кастоди рачунима прати кретање референтне каматне стопе.

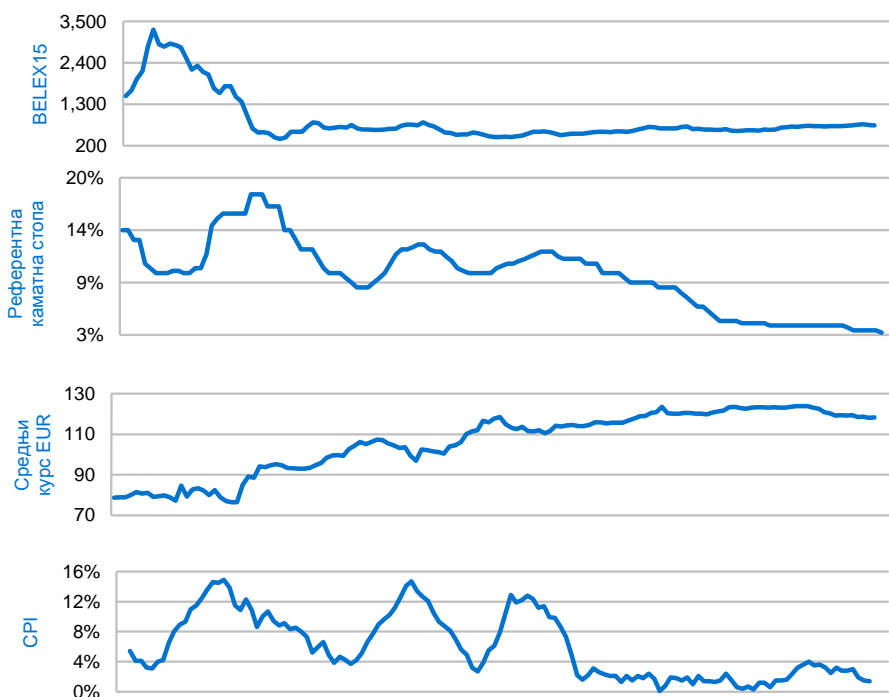
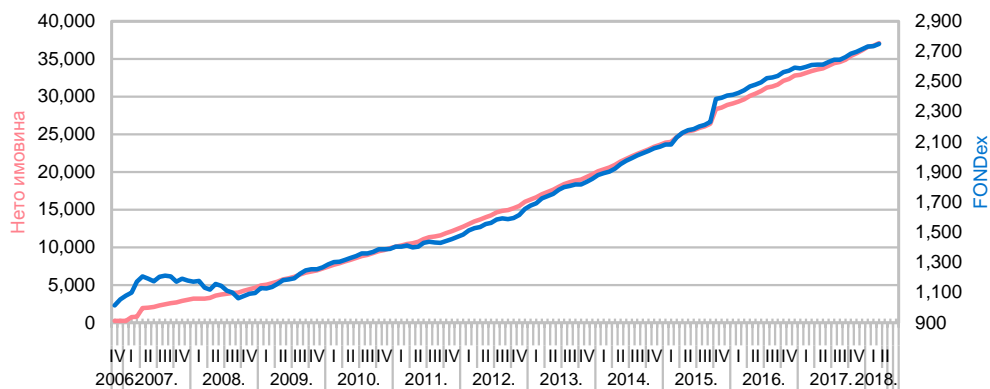
У првом тромесечју 2018. године динар је апресирао према евр, тако да је на крају овог тромесечја вредност динара већа за око 0,1% него на крају претходног тромесечја. У истом периоду, вредност динара је према америчком долару већа за 3,1%.

Стопе раста цена у јануару, фебруару и марту биле су 0,3%, 0,3%, односно 0,1%, респективно. Потрошачке цене у марту 2018. године, у поређењу са истим месецом претходне године, повећане су за 1,4%.¹⁰

⁹ Од укупног улагања фондова у акције, највећи део односи се на акције које се налазе у корпи *BELEX15*, тако да овај индекс представља добру реперну вредност за акцијски део портфолија фондова.

Кретање вредности нето имовине, FONDEX-а и кључних показатеља од почетка пословања ДПФ
(у млн RSD, јединицама, односно у %)

Извор: Народна банка Србије, Београдска берза и Републички завод за статистику.

¹⁰ Извор: Републички завод за статистику.

5. Накнаде друштава за управљање

Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима прописује да друштва за управљање наплаћују накнаду за услуге друштва и накнаду за пренос рачуна члана фонда. Накнаде за услуге друштва за управљање јесу накнаде приликом уплате пензијског доприноса и накнаде за управљање фондом. Накнада за пренос рачуна може бити наплаћена само у висини стварних трошкова преноса.

Накнаде су један од параметара које члан треба да има у виду приликом избора фонда, али их не треба посматрати изоловано. Висина накнаде зависи и од инвестиционе политике, односно активности инвестирања. По правилу, активнији фондови, намењени млађим особама које ће доприносе уплаћивати у дужем временском периоду, у већем проценту инвестирају у сложеније инструменте, преузимају већи ниво ризика и од таквих фондова се очекује већи принос, због чега имају и веће накнаде. С друге стране, фонд који инвестира пасивно и у сигурније финансијске инструменте требало би да има и мање накнаде. Инвестициону политику фонда, тј. планирано улагање средстава чланова фонда, очекивани принос фонда и ниво ризика који фонд (односно члан) преузима, као и накнаде које друштва наплаћују, треба посматрати заједно при доношењу одлуке о избору фонда.

Накнада приликом уплате је трошак који члан плаћа само једном, као врсту улазне накнаде. Иако видљива на првом кораку, тј. приликом уплате средстава у фонд, то није и највећи трошак за члана.

Укупан износ накнада при уплати доприноса у првом тромесечју 2018. године износио је 15,62 милиона динара, док је у истом периоду висина те накнаде просечно износила 1,90%.

Накнада за управљање се обрачунава свакодневно на вредност нето имовине фонда и садржана је директно у вредности инвестиционе јединице, тако да обрачуната и објављена вредност инвестиционе јединице јесте вредност након одбитка накнаде за управљање фондом.

У првом тромесечју 2018. године укупна вредност накнада за управљање износила је 112,57 милиона динара, што је око 88% укупно наплаћених накнада. Укупан износ накнаде за управљање у првом тромесечју знатно је нижи од претходног, што је последица ступања на снагу новог подзаконског акта, којим је максимална висина ове накнаде смањена на 1,25%.

У последњој години дана накнада за управљање износила је 628,8 милиона динара, док је у истом периоду остварена добит од 1,8 милијарди динара.

Износ наплаћених накнада друштва за управљање

(у млн RSD)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
Накнада приликом уплате	42,9	56,9	54,9	59,4	57,9	60,1	58,7	55,4	53,0	56,8	61,0	15,6
Накнада за управљање	37,8	73,5	117	171	220	284	358	432,8	514,9	614	678,7	112,6

Извор: Народна банка Србије.

6. Обим трговања хартијама од вредности

Обим промета добровољних пензијских фондова у првом тромесечју 2018. године износио је 7,1 милијарду динара.

Просечно учешће добровољних пензијских фондова у промету на Београдској берзи у току овог тромесечја износило је 13,33%.

Трговање добровољних пензијских фондова хартијама од вредности

(у млрд RSD)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
Обим промета ХоВ	1,7	13,1	14,9	19,3	13,2	12,9	21,2	14,5	11,5	24,2	7,1
Куповина	1,8	8,1	8,1	10,6	7,1	9,0	12,1	7,9	6,4	14,7	3,9
Београдска берза	0,8	0,4	1,3	0,7	0,3	0,4	0,5	0,9	1,1	3,7	0,4
Ванберзанско трговање	0,3	0,4	0,3	1,3	0,1	0,7	0,9	1,8	1,1	5,8	0,6
Аукције државних ХоВ	0,0	7,3	6,5	8,6	6,7	7,9	10,7	5,2	4,2	5,1	2,8
Продаја	0,4	0,4	0,8	3,8	4,2	2,0	5,4	3,6	3,0	7,4	2,8
Београдска берза	0,1	0,1	0,6	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5	1,9	2,7	2,3
Ванберзанско трговање	0,3	0,3	0,2	3,4	3,9	1,4	5,0	3,2	1,1	4,7	0,5
Доспеће	0,2	4,6	6,1	4,9	2,0	2,0	3,7	2,9	2,1	2,2	0,4
Однос куповине према продаји и доспећу	2,4	1,6	1,2	1,2	1,1	2,3	1,3	1,2	7,5	1,5	1,2
Учешће у укупном промету на Београдској берзи	1,2%	1,1%	8,0%	3,8%	2,6%	3,4%	4,1%	6,1%	6,7%	33%	13%

Извор: Београдска берза и Народна банка Србије.

7. Трансакциони трошкови

Трошкови настали у вези с куповином, продајом и преносом хартија од вредности (накнаде Централног регистра, берзанске накнаде, пореске обавезе) и трошкови текућег одржавања непокретности у које је уложена имовина фонда наплаћују се из имовине фонда. Остали трошкови наплаћују се из имовине друштва за управљање.

На крају првог тромесечја 2018. године код трансакционих трошкова, који се наплаћују из имовине фонда, накнаде Централног регистра имају већи удео од берзанских накнада, док су код трошкова које друштва за управљање плаћају из својих средстава најзначајнији трошкови брокера.

Износ трансакционих трошкова

(у млн RSD)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
Укупно	10,0	5,3	7,4	9,5	7,0	4,7	6,0	6,2	5,6	7,3	10,5	2,3
Брокерске накнаде	4,5	2,2	3,8	4,5	2,9	2,0	2,5	2,0	1,3	2,3	4,4	0,7
Накнаде кастоди банке	1,8	1,5	2,0	2,4	2,2	1,5	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	0,6
Берзанске накнаде	1,6	0,8	0,4	1,1	0,8	0,3	0,6	0,6	0,8	1,0	1,8	0,4
Накнаде Централног регистра	1,0	0,6	1,2	1,5	1,1	0,9	0,9	1,6	1,6	2,0	1,8	0,5
Остали трошкови	1,1	0,2	-	-	-	-	0,1	0,0	-	0,0	0,6	0,1

Извор: Народна банка Србије.

8. Број и структура корисника

На крају првог тромесечја 2018. године, у фази акумулације¹¹ налази се 186.769 корисника¹². Они имају 255.085 склопљених уговора о чланству¹³ у добровољним пензијским фондовима.

Учешће корисника услуга пензијских фондова у укупном броју запослених износи 9,2%¹⁴.

Број уговора и број корисника

(у хиљадама)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
Број уговора	159	201,6	215,7	220,4	234,4	240,4	244,5	252,1	258,1	250,5	253,9	255,1
Број корисника	-	156,0	165,2	166,8	174,9	179,8	183,5	188,0	190,5	183,6	185,4	186,8
Удео активних корисника у укупном броју	-	41,6%	36,0%	43,9%	35,1%	30,5%	30,3%	31,3%	25,3%	28,5%	33,6%	32,7%

Извор: Народна банка Србије.

Структура корисника по динамици уплате

(у јединицама и у %)

Корисници који су имали уплату	Период	Број корисника	Удео
	1 месец	60.983	33%
3 месеца	67.015	36%	
6 месеци	70.270	38%	
12 месеци	73.325	39%	
Од уклањања (1)	165.968	89%	
Без средстава на рачунима (2)	20.801	11%	
Укупно (1 + 2)	186.769		

Извор: Народна банка Србије.

¹¹ Чланство у фонду дели се на две фазе – фазу акумулације (период у коме се уплаћују средства) и фазу повлачења средстава (период када члан повлачи акумулирана средства).

¹² Број корисника је број особа које су чланови добровољног пензијског фонда (или фондова). Овај број је мањи од броја уговора о чланству, с обзиром на то да знатан број корисника има више од једног склопљеног уговора о чланству у истом или у различитим фондовима.

¹³ Број уговора о чланству је збир броја индивидуалних уговора о чланству и броја чланова свих пензијских планова.

¹⁴ Извор броја запослених лица: Народна банка Србије.

Износ акумулираних средстава зависи од висине уплата, приноса које остварују фондови, висине накнада и дужине периода акумулације средстава, тако да се с повећањем износа доприноса и периода акумулације средстава, уз приносе које фондови остварују, повећава и износ просечних средстава на индивидуалним рачунима чланова. Просечан износ акумулираних средстава на рачунима чланова који су до сада најмање једном уплатили допринос износио је 223,5 хиљада динара и стално расте.

На крају првог тромесечја 2018. године број корисника који су чланови два фонда или више њих износио је 39.812 или 21% од укупног броја.

Просечан износ акумулираних средстава на крају периода

(у хиљадама RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
-	34,6	52,2	70,5	84,5	105,3	127,3	148,3	179,4	200,6	219,3	223,5

Извор: Народна банка Србије.

У првом тромесечју 2018. године структура корисника по полу и износу њихових средстава није се значајно променила у односу на претходне периоде. Већину корисника чине мушкарци, који у укупном броју корисника учествују са 58%.

Број корисника по броју фондова у којима су чланови (у јединицама)

Број фондова	Број корисника
1	146.957
2	32.049
3	7.581
4	162
5	16
6	2
7	2
Укупно	186.769

Извор: Народна банка Србије.

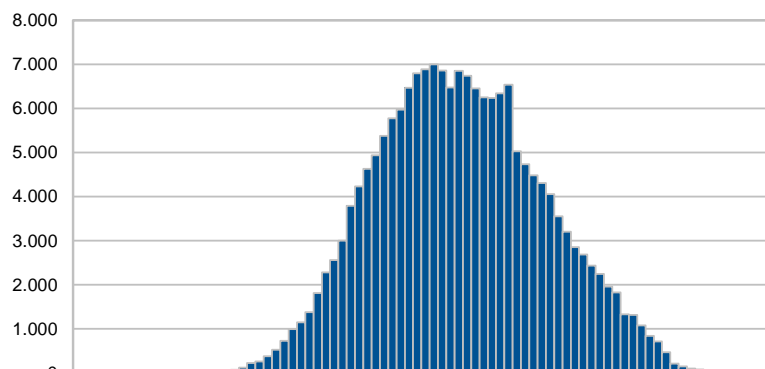
Број корисника по броју закључених уговора о чланству (у јединицама)

Број уговора	Број корисника
1	134.219
2	40.627
3	9.023
4	2.239
5	454
6	156
7	37
8	7
9	4
10	3
Укупно	186.769

Извор: Народна банка Србије.

Расподела корисника и акумулираних средстава по годинама живота

(у јединицама, односно у RSD)

	0–9	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60+
Број корисника	149	326	7.532	42.566	66.821	48.494	20.319
Износ средстава (млн)	4	9	367	6.589	16.021	11.129	2.745
Просечна средства	26.191	27.511	48.785	154.795	239.762	229.488	135.096

Извор: Народна банка Србије.

Просечна старост корисника добровољних пензијских фондова на крају првог тромесечја 2018. године износи 46 година, а највише је корисника старости од 40 до 60 година, око 62%. Исто тако, проценат корисника који су старији од 53 године сличан је као у претходним годинама и износи 27%.

9. Уплате, исплате и пренос средстава

У првом тромесечју 2018. године, од укупних уплата 30,9% су индивидуалне уплате, 30,6% – уплате послодаваца који као обвезници уплате својим запосленима уплаћују доприносе у пензијски фонд, док 38,6% чине уплате преко пензијских планова.

Од почетка рада, укупне уплате средстава у добровољне пензијске фондове стално расту.

У првом тромесечју 2018. године укупне нето уплате износиле су 805,5 милиона динара.

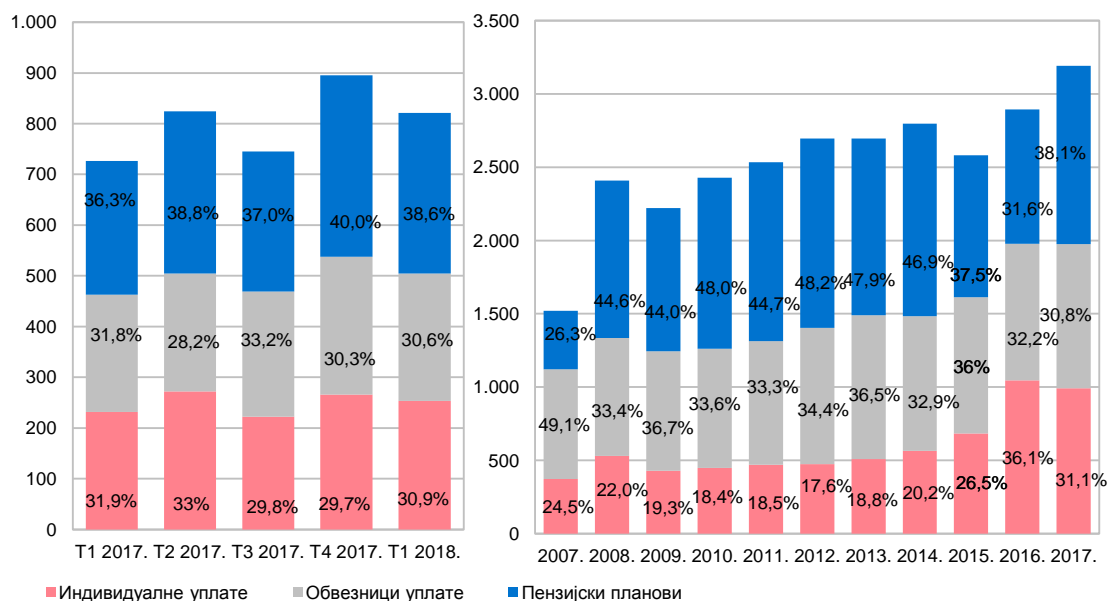
Укупне уплате доприноса у фондове

(у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
1,50	2,25	2,22	2,43	2,53	2,70	2,70	2,80	2,58	2,89	3,19	0,82

Извор: Народна банка Србије.

Обим и структура укупних уплата доприноса (у млн RSD, односно у %)

Извор: Народна банка Србије.

Иако постоји могућност индивидуалних уплата доприноса, највећи број уплата врши се преко послодаваца који својим запосленима уплаћују средства у фонд, чиме показују висок степен одговорности према запосленима. Велики потенцијал за даљи раст броја чланова пензијских фондова управо представљају компаније с великим бројем запослених. На овај начин запослени, односно послодавци, могу уштедети, с обзиром на то да се уплата пензијског доприноса у добровољне пензијске фондове из средстава послодавца ослобађа плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање до износа од 5.757¹⁵ динара по запосленом месечно, као и да се уплате у истом износу које послодавац врши путем административне забране, обуставом и плаћањем из зараде запосленог ослобађају плаћања пореза. Наведене олакшице представљају додатни вид стимулације за запослене и послодавце да један део издвајања за зараде усмере ка штедњи у добровољним пензијским фондовима.

Исплате средстава највећим делом врше се једнократно. С обзиром на то да средства повлаче чланови који испуњавају услове, а нису дуго у фонду, акумулирана сума на њиховим рачунима релативно је мала, те је овакав начин исплате и очекиван, иако он не одговара природи добровољних пензијских фондова, која претпоставља коришћење акумулираних средстава у дужем временском периоду. С повећањем периода акумулације средстава и суме средстава на рачунима, може се очекивати повећање удела програмираних исплата и других начина повлачења.

¹⁵ На основу одлуке Владе Републике Србије, једном годишње овај износ се усклађује с висином инфлације у претходној години.

Укупне исплате средстава члановима фондова

(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
141,4	384,6	448,5	458,1	517,6	751,7	945,2	1213,4	1226,2	1195,6	1342,4	330,0

Извор: Народна банка Србије.

Исплате средстава из фондова повећавају се из године у годину. Оваква појава нормална је последица развоја система, јер ће се с повећањем доприноса и нето имовине, као и с повећањем броја година функционисања система добровољних пензијских фондова, повећавати и висина исплата, посматрано у апсолутним износима.

У првом тромесечју 2018. године, укупне исплате корисницима износиле су 330 милиона динара.

Трансфери представљају пренос средстава из једног фонда у други. Члан фонда може пренети део средстава или сва средства, при чему плаћа само стварне трошкове преноса.

У првом тромесечју 2018. године трансфери су износили 49 милиона динара.

Укупни трансфери између фондова

(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018. Т1
19,5	235,1	141,5	216,1	165,9	72,3	137,17	126,3	219,7	267,5	263,0	49,1

Извор: Народна банка Србије.